

Willkommen
Dobrodošli! Welcome
Bun venit! Добро дошли!

Nie otrzymać wynagrodzenia – Jak dochodzić go przed sądem?

European Fair Mobility Project

DGB fair

European Fair Mobility Project

Poradnie dla pracowników z Europy Środkowej i Wschodniej
www.fair-labour-mobility.eu

Kierownictwo projektu

Dominiq ue John

Telefon (+49) 030/21 24 05 40

John.Bfw@dgb.de

Vladimir Bogoeski

Telefon (+49) 030/21 23 29 96

Vladimir.Bogoeski@dgb.de

Poradnia Faire Mobilität

Berlin

Dr. Sylwia Timm

Telefon (+49) 030/21 01 64 37

sylwia.timm@dgb.de

Vladimir Bogoeski

Telefon (+49) 030/21 23 29 96

vladimir.bogoeski@dgb.de

Poradnia Faire Mobilität

Dortmund

Szabolcs Sepsi

Telefon (+49) 0231/54 50 79 82

szabolcs.sepsi@bfw.eu.com

Stefanie Albrecht

Telefon (+49) 0151/12 28 18 57

stefanie.albrecht@bfw.eu.com

Poradnia Faire Mobilität

Frankfurt/Menem

Letitia Matarea-Türk

Telefon (+49) 069/27 29 75 67

letitia.tuerk@igbau.de

Ilona Jocher

Telefon (+49) 069/27 29 75 66

ilona.jocher@igbau.de

Poradnia Faire Mobilität

Monachium

Nadia Kluge

Telefon (+49) 089/51 39 90 18

nadia.kluge@bfw.eu.com

Bojidar Beremski

Telefon (+49) 089/51 24 27 72

bojidar.beremski@bfw.eu.com

Poradnia Faire Mobilität

Stuttgart

Dr. Dorota Kempster

Telefon (+49) 0711/12 09 36 35

dorota.kempster@bfw.eu.com

Katarina Frankovic

Telefon (+49) 0711/12 09 36 36

katarina.frankovic@bfw.eu.com

Poradnia Faire Mobilität

Hamburg

Jochen Empen

Telefon (+49) 0151/22 21 64 38

empen.bfw@dgb.de

Poradnia Faire Mobilität przy

FGS Familia, Bukareszt, Rumunia

Dan Cristescu

Telefon (+40) 03 12 38 86

dan@fgs.ro

Poradnia Faire Mobilität

przy ZSSS, Ljubljana, Słowenia

Ana Jakopič

Telefon (+386) 031 68 96 21

Ana.Jakopic@sindikar-zsss.si

Poradnia Faire Mobilität przy CITUB (KNSB) in Sofia, Bułgaria Nelly Botevska

Telefon (+359) 024 01 04 42

nbotevska@citub.net

Maq Gramovska

Telefon (+359) 024 01 04 78

mgramovska@citub.net

V.i.S.d.P.: Annelie Burtenbadt, DGB-Bundesvorstand, Henricke-Herz-Platz 2, 10178 Berlin

Finansowany ze
środków:

Hans Böckler
Stiftung

Zveza svobodnih sindikata Slovenije

Nie otrzymałeś wynagrodzenia – Jak dochodzić go przed sądem?

W wielu przypadkach zaległe wynagrodzenie można odzyskać tylko za pośrednictwem sądu pracy. Nie rezygnuj z dochodzenia z swoich praw przed sądem w Niemczech! Zanim wnieś powództwo uwzględnij, co następuje:

- ➔ Twój pracodawca ma siedzibę za granicą? Jeżeli pracowałeś dla niego w Niemczech, możesz go zaskarżyć przed niemieckim sądem pracy.
- ➔ Musisz wykazać w postępowaniu sądowym swoje przepracowane godziny za pomocą notatek i świadków.
- ➔ Na postępowanie sądowe w Niemczech zaplanuj przynajmniej pół roku!
- ➔ Procesy sądowe kończą się często ugodą. Zawierasz wówczas kompromis ze stroną przeciwną i nie otrzymujesz roszczenia w całości. Ugoda jednak następuje szybciej, niż wyrok. Również w przypadku ugody możesz wnioskować o postępowanie egzekucyjne.
- ➔ Jeżeli twój pracodawca zgłosi upadłość, urząd pracy może wypłacić Ci Twoje wynagrodzenie netto. W tym celu musisz złożyć tam w odpowiednim terminie wniosek o zasiłek upadłościowy (Insolvenzgeld).

Uwaga: Dla wniesienia powództwa o wynagrodzenie obowiązują „terminy prekluzyjne” określone w umowie o pracę lub układzie zbiorowym pracy. Mogą one być bardzo krótkie (kilka tygodni lub miesięcy). Sprawdź to! Jeżeli termin do złożenia powództwa już upłynął, możliwe, że sąd oddali Twoje powództwo. Skorzystaj z porady prawnej w celu ustalenia czy wniesienie powództwa jest jeszcze możliwe!

Jeżeli chcesz wnieść powództwo do sądu pracy, masz trzy możliwości:

1. Idziesz do sądu samodzielnie.
2. Zleczysz reprezentację adwokatowi.
3. Będą Cię reprezentować związki zawodowe.

Uwaga: Następujące informacje dotyczą tylko pracowników. Osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą obowiązują inne zasady. W razie wątpliwości zapytaj w poradni, czy zgodnie z prawem jesteś pracownikiem czy osobą prowadzącą działalność gospodarczą (samozatrudnienie).

	Samodzielnie (lub przez bezpośredniego przedstawiciela)	Z adwokatem	Przez związki zawodowe
Postępowanie	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Idziesz do sądu pracy (z osobą niemieckojęzyczną) aby wnieść powództwo formie ustnej. ➔ Na sprawę musisz stawić się przed sądem osobiście i przygotować dowody w sprawie oraz je przedstawić przed sądem. ➔ Wnioskuj o obecność tłumacza na rozprawie sądowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Wybierasz adwokata. Zapytaj w poradniach o adwokatów, którzy władają twoim językiem. ➔ Poradź się czy masz szansę na wygraną przed sądem. ➔ Adwokat wnieśli powództwo w Twoim imieniu i będzie Cię reprezentował na rozprawach sądowych. ➔ W czasie postępowania musisz pozostawać w kontakcie z adwokatem (nawet jeśli jesteś za granicą). 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ W związkach zawodowych otrzymasz jako członek bezpłatne porady prawne. ➔ Związek zawodowy wstąpi w Twoim imieniu z powództwem, jeżeli Twoja przynależność związkowa wynosi przynajmniej 3 miesiące. ➔ Związek zawodowy reprezentuje Cię przed sądem i dopilnuje terminów sądowych. ➔ W czasie postępowania musisz pozostawać w kontakcie ze związkiem zawodowym (nawet jeśli jesteś za granicą).
Koszty	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Jeżeli przegrasz proces poniesiesz opłaty pocztowe, koszty tłumacza, dojazdów do sądu i opłat sądowych. ➔ Nie musisz uiszczać opłat sądowych z góry. Są one niewysokie i przepadają, jeżeli dojdzie do ugody. ➔ W pierwszej instancji nie musisz opłacać adwokata strony przeciwnej, także wtedy gdy przegrasz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Zapytaj na początku o koszty! Honorarium za poradę ustala adwokat. Wysokość kosztów sądowych jest uzależniona od wartości przedmiotu sporu (zaskarżona suma). ➔ Jeżeli masz niskie dochody możesz wnioskować w sądzie o zwolnienie z kosztów reprezentacji procesowej (Prozesskostehilfe). W takim przypadku porada u wybranego przez Ciebie adwokata będzie (prawie) bezpłatna. ➔ Adwokat może w tym wypadku wnioskować w Twoim imieniu o zwolnienie z kosztów reprezentacji procesowej. Jeżeli uzyska zgodę, nie płacisz nic za reprezentację adwokata w czasie procesu ani żadnych opłat sądowych. Musisz udzielić dokładnych informacji na temat swojej sytuacji osobistej i finansowej. Jeśli Twoje dochody wzrosną w ciągu 4 lat od zakończenia postępowania musisz zwrócić koszty procesu. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Związek zawodowy przejmuje wszystkie koszty powstałe wskutek wniesienia powództwa w imieniu swoich członków, niezależnie od wyniku sprawy. ➔ Członkostwo w związkach zawodowych kosztuje Cię najczęściej 1% Twojego wynagrodzenia miesięcznego brutto. ➔ Po zakończeniu postępowania będziesz ewentualnie zobowiązany do płacenia składek jeszcze przynajmniej przez rok. Poinformuj się dokładnie na ten temat!
Zalety i wady	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Nie ponosisz kosztów adwokata, ale za to jesteś pozbawiony fachowej porady. ➔ Rada: Masz możliwość skorzystania ze zwolnienia z kosztów adwokackich i porady adwokata (patrz prawa rubryka) a potem reprezentować się przed sądem samodzielnie. ➔ Fachowe i językowe wymogi wobec Ciebie w procesie sądowym są wysokie. Jeżeli strona przeciwna ma adwokata a Ty nie, to może zmniejszyć Twoje szanse na wygraną. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Otrzymujesz fachową poradę i adwokat reprezentuje Cię przed sądem. Twoje szanse na powodzenie w procesie rosną. ➔ Jeżeli nie otrzymasz zwolnienia z kosztów procesu musisz sam opłacić adwokata. ➔ W trakcie postępowania sądowego możesz przebywać za granicą. 	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Nie ponosisz żadnych kosztów poza składkami członkowskimi. ➔ Otrzymasz fachowe porady i prawnik będzie Cię reprezentował przed sądem, tak więc Twoje szanse na wygraną przed sądem rosną. ➔ Związki zawodowe mają duże doświadczenie w sprawach związanych z prawem pracy. ➔ W trakcie postępowania sądowego możesz przebywać w swoim kraju rodzinnym.

Nasza rada: Od pierwszego dnia pracy w Niemczech zostań członkiem związków zawodowych! Nawiąż kontakt ze właściwym branżowym związkiem zawodowym.

W razie wątpliwości pytaj w poradni. Jeżeli jesteś członkiem związków zawodowych w swoim kraju rodzinnym, zapytaj we właściwym niemieckim związku zawodowym, czy Twoje członkostwo zostanie uznane.